

A magyar izr. országos tanító-egylet

ÉRTESÍTŐJE.

Megjelen havonként egyszer.

Szerkesztői bizottság:

Fischer Simon, Führer Ignác, Léderer Ábrahám, Stern Mór és Tencer Pál.

Felelős szerkesztő: **SELIGMAN ELEÁZÁR.**

Az előfizetési pénzek
és tagsági díjak Schwarz Mór
egyleti pénztárnokhoz
(gyár-uteza 3. szám) küldendők.
Szerkesztői iroda, sip-uteza 11. sz.

Kiadja a magy. izr.
országos tanító-egylet.
Előfizetési ár:
nem tagok számára egész évre 1 frt.
Az egylet tagjainak díjmentesen jár.

A biblia eredeti szövege magyarra fordításának fontossága.

A biblia eredeti szövege a zsidó felekezeti iskolának gyu-
pontja. Ezen vallási tantárgy körül csoportosul a zsidó iskolá-
ban minden más tantárgy csak másod sorban és a hitközség
főfigyelme is e tárgyra irányul, ennek kezelésétől függ ren-
den a zsidó iskola léte és főállása. Azon zsidó iskolának, mely-
ben az eredeti szöveg nem taníttatnék, létjoga is megszűnnék
és méltán. És ez így fog maradni mindaddig, míg a zsidó
templomban a zsoltárok a szent nyelven fognak hangzani,
míg a Thórát és a próféták szakaszait e nyelven fogják ol-
vasni szombat és ünnepnapokon, tehát mindig. A biblia ere-
deti szövegének az egyház és iskolában való nagy fontossága
mellett tehát, mindenkor azon nyelv fog főszerepet játszani,
melyre az lefordíttatik, vagy jobban mondva, melyben az tanít-
tatik. Az a nyelv uralkodik azután az iskolában, átvitetik a
templomba, a családi vallásos ünnepélyekbe és utóvégre meg-
gyökerezik a családban, míg végre egy második szent nyelvvé
kinövi magát, mely ellen azután hiába küzdünk az iskolában, a
társadalomban és az életben: az megnyerte a polgári jogot s a
vallásos dolgokban megszokott conservatismus erős védpajzsa
alatt daczol minden megtámadás ellen.

Ezt a szerepet nálunk — a sok oldalról hazafias buzga-
lommal megindított harc és erőlködés daczára — a német
nyelv viszi. Tanui vagyunk egy, már hosszú évsoron át folyó
küzdelemnek a zsidó társadalomban a magyar nyelvnek kebe-
lében való terjesztése körül; magyarító társulatok alakítottak,
a gyermekeket a háznál magyar szóra szoktatják, magyar tanít-
tót alkalmaznak, az iskolák megmagyarosodnak és ez mind

csak annyit eredményezett eddig, hogy érezünk, beszélünk, értünk és tudunk magyarul, de azért a német nyelv konokul tartja magát a családi életben és mindenütt, a hol „magunk közt” vagyunk. Egy hasonló jelenséget, mely nagyon élesen jelöli ki az okát is, veszünk észre a köztünk élő spanyol zsidó-családoknál. Ezek üzleti dolgokban és a társaságban a divó nyelveken beszélnek, de mihelyest családi körben, otthon vannak, azonnal spanyolul beszélnek, annak daczára, hogy majdnem 400 éve, hogy hazájukból száműzettek. És honnét e jelenség? A dolog igen egyszerű. A szent irást még most is spanyol nyelvben tanulják; ezt a vallási conservatismus így hozza magával. A francia, angol és olasz zsidók, francziául, angolul és olaszul beszélnek, mert a szent irás eredeti szövegét e nyelvekre fordítva tanulják, a hazai nyelv ez által bejut az egyházba és csak az által jutottak azon szerencsés helyzetbe, kizárólagosan hazájuk nyelvét használni. Mendelssohn Mózes a bibliát németre fordította. Minél jobban terjedett bibliája zsidó körökben, annál jobban karolták föl a német irodalmat is és e férfiú azon nagy szolgálatot tette a német nemzetnek, hogy a zsidók lettek a német nyelv apostolai Európa még legtávolabb zugaiban is. Nincs ugyan tudomásunk róla, hogy a nagy, emlékszobrokban gazdag német nemzet ezen nagy férfiú iránt kegyeletének valami különös jelét tanusította volna, de ez az épen, a mi az önző, türelmetlen német nemzetet legjobban jellemzi.

A magyar zsidóság tehát addig nem bir tökéletesen megmagyarosodni, addig édes hazánk zengzetes nyelvét nem fogjuk édes anyanyelvünknek vallhatni, míg minden magyar zsidó felekezeti iskolában a biblia eredeti szövegét magyar nyelven nem adják elő. Van megnyugtatónkra már számos község — de kizárólagosan haladó-párti községek — a hol a szentírás magyar nyelvben tanittatik és ott az eredmény valóban meglepő. A pesti zsidó-iskolákban, mióta az eredeti szöveget magyar nyelvre fordítják, a magyarosodás szembetűnő, és, hogy őszinte legyek, az említett intézeteknél tapasztalt eredmények, az itt észlelt ok és okozat, készítették e sorok megírására.

De ez czélunk elérésére kevés. Hazánk boldogsága, nagysága és jóléte megkívánja, hogy a magyar nyelv a lehetőleg legnagyobb tért foglaljon el összes polgárai közt, de kiváltképen azon polgárok közt, melyek az ipar- és kereskedelemmel s különösen külkereskedelemmel foglalkoznak. Ha megérkezik azon idő, mikor a magyar zsidók tökéletesen megmagyarosodtak, akkor a külföld, mely nem szép szemünkért, hanem saját érdekéből keresi fel piacainkat, szinte több figyelemmel lesz hazai nyelvünk irányában.

A fönt kifejezett nézet a zsidók magyarosítása fölött a

biblia által egyébiránt nem az enyim! Én csak magamévá tettem, mert annak szent igazságától meg vagyok győzve. Ezen nézetnek bold. báró Eötvös adott kifejezést egy előkelő izraelita irányában, így nyilatkozván:

A zsidók csak úgy magyarosodhatnak tökéletesen, ha a bibliát magyar nyelvben fogják előadni az iskolában. A boldogult nagyon jól ismerte az egyház és családkör viszonyos hatását és eltalálta a nyitját.

Mi tevők legyünk tehát? Mily módon, micsoda eszközökkel vigyük ki, hogy az összes vallási tantárgyak a hazai nyelven taníttassanak, ha egyszer meg vagyunk győződve arról, hogy az az egyedüli biztos ut, mely tökéletes megmagyarosodásunkhoz vezet. Erről legközelebb.

Seligman.

Levelezés.

Érsekujvár, június 1-jén.

Schön Bernát kartárs ur ugyszólván classice irt cikksorozatában csaknem mindazokat érinti, melyek minden jóra való tanítót egyletünkhöz csatlakozásra serkenthetnek és a négy forintnyi áldozatra készíthetnek. Mondhatni, hogy ezikkeivel lelkesít és tette buzdít. Fogadja tehát részemről a legmelegebb **יִשְׂרָאֵל כֹּהֵן**. De minden practicus indítványai daczára, egyik, a melyet épen leglényegesebbnek tartok, szerény nézetem szerint hiányzik. Egyebek közt kellene indítványoztatni, hogy az országgyűléshez forduljunk, mert csak ez azon forum, a mely ő excelentiáját közoktatási ministerünket utasíthatja, hogy a zsidó tanítóság nagy részének nyomorának véget vessen az által, hogy elvégre a törvény „szigoru“ végrehajtása által a sok féktelen községet, illetőleg műveletlen, durva, a törvényt részint nem ismerő, részint ismerni nem akaró előjáróikat közegei által taníttassa, hogy a tanítókkal ne bánjanak mint kényurak, hogy ezen tanítókat, kik nagyobb részt ugy is sinlődnék és számosan éveken át gyermekeik tanításában és nevelésében fáradoztak, egy „sic volo, sic jubeo“-val el ne kergethessék. Szóljon már elvégre a törvény egy döntő szót nemesak a vagyonosok javára, hanem a védetlen tanítók érdekében is. — E célra felhatalmazzassék egyletünk t. választmányja egy emlékiratot a magyar izr. tanítók nevében szerkeszteni és idejében az országgyűlésnél benyújtani, oly adatok alapján, melyek bebizonyítsák, hogy midőn a más felekezeti tanítók községeikhez a törvény által szentesített viszonyban állanak, a zsidó tanítók fejei fölött az elhocsáttatás damocles kardja lebeg. És ily adatokkal, a mint tudom, a nevezett memorandum nagy bőségben szolgálhatna.

Rövid idő múlva tudattassék az emlékirat az „Értesítő“ útján hazánk valamennyi izr. tanítóival; egyuttal küldessenek szét aláírási iver a vidéki választmányi tagokhoz, kik majd gondoskodni fognak, hogy az összes magyar izr. tanítóság aláírása által bizonyíttassék be, hogy ezen emlékiratot magáévá teszi és hogy hatását minél előbb szeretné látni. Legyen ugyanis egyebek közt benne arra utalva és hangsúlyozva, hogy midőn az országgyűlésnél benyújtott kimutatások szerint az iskola-élet évről-évre lendületet nyer és virágzásnak indul, addig a magyar zsidóság szakadása és partoskodása következtében a zsidó iskolák, melyek éveken át mintakul szolgálhattak, hanyatlásoknak indulnak. Hiszen nem is lehet máskép. Mert a legtöbb községben csak keveset kivéve — egy dajan vagy rabbi helyett, kettő vagy több is van. — Mi nálunk Érsekujvárott „négy.“ Egy vagy két sach-

*

ter helyett többet kell alkalmazni. s ha egy törvényszerűleg szervezett iskola mellé egy „Cheder“ életbe léptetik, nem esoda, ha ezen fölöslegesen csak daczból kiadott és szétszórt pénzek az iskolák javítására való célnak elvonatnak, az azelőtt arra fordított összegeket megcsontítják. Nagy jótétemény volna, nézetem szerint a zsidóközségekre nézve, ha egy ministeri rendelet a tanfelügyelőket utasítaná, hogy minden községben, melyben „a szakadás következtében“ két iskola létezik, mind a kettő hátrányára, egyet s p. a rosszabbat megszüntesse és ennek eddigi szükségletét a másiknak javítására fordíttassa. Igen nem is bírom felfogni, hogy lehet az, hogy zsidóink, kik különben pénzügyekben nagy tapasztaltságot tanusítanak, a congressus óta a községi pénzeket, illetőleg saját pénzeket elpazarolják, s hogy ezen zsidók, kik századokon át ugyanazt az istent egyességben és békében imádták, épen mióta szabadságukat nyerték veszekednek és csak a sirkertekben ismét egyesülnek, a hol már egyenetlenkedni nem tudnak, nem bírnak. — Sapianti sat. Neufeld Gusztáv, izr. főelemi tanító.

B.-Gyoma, május 30-ikán

Tekintetes szerkesztőség!

Az „Értesítő“ utolsó számában felszólíttatnak a vidéki tanítók, miszerint netaláni indítványukat az egylet választmányánál, minél előbb bejelentésék. Bátorkodom ennek alapján következő indítványomat az érđ. választmány elé terjeszteni.

Tekintetbe véve, hogy honunk számos vidékeiben a magyar nyelv még meg nem honosított; hogy honunkban oly tanítók is léteznek, kik a magyar nyelvet tökéletesen nem bírják, de egyletünk tagja lenni mégis óhajtanának azon esetben, ha az egylet körüli teendőkről és az egylet határozatairól tudomásuk lehetne — ajánlom, hogy az értesítő német szövegben is adassék ki azon tagok számára, kik a magy. nyelvet nem igen értik. Ennek mikép történhetése felőli felvilágosítást adni, kész örömmel vállalom magamra.

Továbbá: Tudva levő tény, hogy bibliánk jelenlegi módjában nem adható elő a tanodában. Előfordulnak benne elbeszélések, melyek a gyermek erkölcsére és erényére káros befolyásuak lehetnének. Ilyféle elbeszéléseket kihagyja a tanító. Ámde nem minden tanítóban található az ezen eljárásához szükséges tapintat. Némelyek igen sokat, mások igen keveset hagynak ki, sőt némelyek a legártalmasabb mondatokat fordíttatják a tanulókkal és a kevésbé ártalmast kihagyják. De feltéve, hogy a tanító ügyesen ki tudja választani a megtanulandó és kihagyandó verseket, ezen eljárás a paedagogiai szempontból nem helyeselhető. Feltűnik a tanítványnak tanítója eme eljárása; kíváncsisága, — hogy vajon miért hagyta ki a tanító ur ezen verseket? — felébresztetik, nem nyugszik, míg valamikép megtudja a kihagyott mondatok tartalmát. Végtére azt következteti magának, hogy bizony a szent írásba is olyasmi van írva, a mi nem oda való.

- Ez gyengíti az erkölesi érzelmet és az erényt és ebből származik a vállás iránti közönyösség. Ezen eljárás legtermészetesb következménye még az is, hogy a bibliai oktatás elveszti egyöntetűségét. Keletkeznek értelmet zavaró hézagok, és mikor pótolja ezeket a tanító?

Mindemellett panaszkodik a világ, hogy tanítványaink a héberben, főleg a bibliában nem haladnak. Panasza nem egészen alaptalan.

Ezt tapasztalván, dologhoz fogtam, s oly munkát szándékozom közrebocsátani, mely által a fent említett bajokon némileg segítve legyen. Kihagyám t. i. a biblia szövegéből azon mondatokat és részeket, melyek a gyermek képzeletét felgerjeszthetnének, a fonalat ott vévén fel ismét, hol kártékony befolyásról a tanítónak félnie nem kell. A kihagyások által keletkezett hézagokat pedig, a kihagyott versek magyarázata, illetőleg rövid

elbeszélése által pótolvák. Az egész művet magyarra fordítám. A fordításban, — másféle kútforrások hiányában a Mendelsohn-féle fordításhoz ragaszkodtam, azt csak ott elhagyván, hol a magyar nyelv sajátága a német nyelv idiomjától eltér. A közgyűlésig **ספר בראשית** fordítása és berendezése kész leend és a Szidrák legnagyobb része tisztázva 1878 január hóig az egész **ספר בראשית** kész lesz, és sajtó alá jöhet. Kérem tehát a tek. szerkesztőséget, miszerint engem arról értesíteni méltóztassék, vajon terjeszthetem-e szóba hozott művemet — a közgyűlés alkalmával — egy bíráló bizottság elé; nem képezheti-e ezen tárgy Léderer ur indítványának „A héber tananyag czélszerű beosztása a 6 osztályu népiskolában“ kiegészítő részét, és végre mi módon lehetne ezen munkámat közre bocsátani, ha a nyomtatási költségek fedeztetésére képtelennek érzem magamat.

Kellner Mór.

Heves, május hóban.

Nem valami még nem létezett dologról szándékozom a t. olvasókat. egynéhány sorban tudósítani, hisz **אין הדש תחת השמש**; hanem csak egy régi, hazánkban elterjedt szokás új (?) kiadásáról. Az ember természeténél fogva hajlandóbb rossz szokásokat utánozni, mint jó példát követni. — Jól tudjuk, hogy az izr. községek leginkább a tanító **végleges** kinevezésétől irtóznak és minden lehető módon iparkodnak **ezen** kötelesség alól kibujni. Az indok természetes többféle. Nem tagadjuk, hogy vannak esetek, hol a tanító maga is adja az okot, hogy a község tanítójától szabadulni kíván; de azért nem engedjük, hogy egyszerűen a tanító vagy a község nyakába gördítsük a kárhozást.

Itt t. i. e hó 19-én tartott iskolaszéki gyűlésben határozatott, hogy a tanítóknak (4 év óta működnek itt) ne mondjanak fel, mert habár azon előny adatnék is, hogy a folyamodók közül okvetlen elsőbbséget adnak, ezek a felmondást elfogadnák, és nem folyamodnának újra; hanem a további (egy évre) kinevezés, bizonyos feltételektől — melyeket csak é l y s é g ö k n é l fogva, nem érdemes közölni sem — függővé tétessék. Szünidőnek augusztus hónap van adva.

Ebből tán elég tisztán láthatni, hogy nincs egyéb ok, mint csakis a végleges kinevezés előli menekülés! Mellékesen legyen mondva, hogy a tanítók nem csak, hogy nem kérelmezték a végleges kinevezést, de tán el sem fogadnák. Könnyű átlátni, miért? Mert nincs a tanítónak jövője. — Nyugdíjra nem számíthat; (ennek sürgetése, mely megint elejtettetett szülte tán fennemlitett határozatot*) maga a tanító nem gondoskodhatik magáról, mivel a községi tagok ily kisebb helyeken annyira terhelve vannak, hogy mellékjövedelemre nem igen számíthatni.

Épen e hó 27-én látogatta meg iskolánkat t. dr. Albert de Montedegro, hol egész délelőtt időzött, honnan megelégedve távozott, nem tudván, hogy a tanítók függőben vannak. Magánlátogatás alkalmával, elémutatván a községtől nyert iratot és az „Értesítő“ 3. és 4. számát; azonban a mint nyilatkozataiból következhettem, nem tehet tí. felekezeti (kivált izr.) tanítók érdekében határozottat. — Így tehát az izr. tanítók általában, különösen pedig a status quo községekben működőknek, sehol sines fóruma?! Így maradni ennek nem szabad! Fel tehát t. kartársak, lépjenek be az orsz. izr. tanító-egyletbe s a mit egy maga nem tehet, teheti majd az összes tanitóság.

Goldberg Maier.

Szerkesztői megjegyzés. A hevesi és hozzá hasonló más községek fölfogadhatják tanítóikat újra meg újra akár minden hónapban, de az

*) Rossz darázs-fészekbe nyulni. Tűrhető az egész dolog; de azért jó volt említeni. Az indifferentismus nem aludt még el, csak szundikált és most felzavartatott.

nem változtat a törvény erején, mely a tanítót állandóan alkalmazottnak tekinti, ha egyszer 3 évet töltött ugyanazon iskolánál, a status quo községekre pedig eo ipso az orsz. törvények alkalmaztatók.

Könyvismertetés.

Spruch-Lexikon oder: Perlenschatz rabbinischer Weisheit Eine Sammlung von etwa 2,000 Kernsprüchen aus Talmud und Midrasch von Julius **Dessauer**, autor. Rabbiner, Verfasser und Herausgeber der Schulbibel mit **übersetztem Raschi-Commentar** zum Pentateuch, sowie der Ritualgesetze (Schulchan-Aruch) der Israeliten mit Übersetzung und Erläuterung. Eigentum und Selbstverlag des Verfassers. Budapest, 1876. Preis: 2 florin. ¹⁾

E meglehetősen hosszú czimet azzal kell még megtoldanom, miszerint a czimszók betűrendben következnek egymás után, (noha ezt a „Lexikon“ czim is mutatja), továbbá hogy folyó számokkal ellátvák, végre, hogy a német fordításon kívül a **héber ös-szöveg** is számozott jegyzetek alakjában van mellékelve, mely utóbbi körülmény nagy mértékben emeli a könyv értékét.

Hogy Dessauer ur ezen könyvével nem csekély szolgálatot tett a héber irodalom terjesztése és ismertetése ügyének, erről többek közt Hatala Péter²⁾ a „Neuzeit“, „Hamagid“ és több szaklap elismerő nyilatkozatai eléggé tanuskodnak. De szerintem a jelen és ehhez hasonló könyvek főérdeme abban keresendő, hogy a Talmud oktalan rágalmozóit ilyenekül bélyegzik és annak valódi szellemét magvas, erköles-nemesítő mondásaiban ragyogtatják.

Ez okból Dessauer ur műve épen kapóra jött, mert a hirhedt „Talmud-zsidó“ czimű könyvecske már nálunk is második kiadást ért, és ha Lonkay és Istóczy hivei még szaporodni fognak (mit isten ne engedjen!) talán megérjük, hogy a „Talmud-zsidót“ jutalomkönyv gyanánt fogják szétosztani a „szorgalmas“ népiskolai gyerkőczök között. Dessauer ur „Lexikon“-jában csak egyet sajnálunk, azt, hogy nem magyar nyelven jelent meg, mit azonban könnyen megbocsáthatunk, ha meggondoljuk, hogy egyrészt a héber-magyar irodalom „nem volt, hanem lesz“ (ha lesz), másrészt, hogy az eddigi héber-magyar olvasóközönséget tiz ujjunkon megszámlálhatjuk.³⁾

Mutatványul egy-két mondást igtatok ide D. ur művéből. — 4. **Megkövetés.** A legjobb engesztelés az elkövetett hibával való felhagyás. — 37. **Adakozás.** Ha alamizsnát adunk, úgy adakozzunk, hogy sem mi ne tudjuk, melyik szegény kezébe jutott ajándékunk, se ez ne tudja, ki az ajándékozó. — 39. A ki titkon adakozik, nagyobb mint Mózes, a mi tanítónk. — 101. **Munkásság.** Jótékonyan hat a munka, mert megmelegíti a munkást. — 102. A ki keze munkája után él, többre becsülendő mint az istenfélő ember. — 3. Inkább dögtestet nyuzz meg az uteza közepén, semmint emberek adományaira szorulj. — 116. **Szegénység.** Szegénynek csak az mond-

¹⁾ **Tanítók** és más szegényebb sorsu megrendelők tetemes árkedvezményben (25%) részesíttetnek a nagyérdemű szerző ur részéről.

²⁾ Hatala Péternek Dessauer urhoz intézett levele következőleg szól: Főtiszteletű uram! Nagy köszönettel vettem a „Spruch-lexikon des Talmud und Midrasch“ jeles fordítását. Adja isten, hogy igen, igen sokan olvassák e könyvét és kövessék a benne foglalt arany mondatokat. Főtiszteletű ur, az én nézetem szerint nagy szolgálatot tett, nagy erkölesi kincsét nyújtott munkájával az emberi társadalomnak. Főtiszteletű urnak tisztelője **Hatala Péter.**

³⁾ Én mindemellett egy magyar kivonatot szándékozom legközelebb a jeles „Spruch-Lexikon“-ból sajtó alá rendezni. Vajjon akad-e kiadója, nem tudom, de azon leszek, hogy akadjon. Ha más nem, hát talán a Talmud-zsidó kiadója — a Franklintársulat — fog erre is vállalkozni.

ható, kinek esze nincs. („Szegény az ördög mert nincs lelke“). — 119 Becsüljük meg a szegények fiait, mert ezek a tudomány hirdetői és terjesztői. — 1235. **Gazdagság.** Kit lehet valóban gazdagnak nevezni? Azt, ki megelégszik osztályrészével. — 1238. A gazdagság néha szerencsétlenné teszi az embert, mint ezt Korach példája bizonyítja. — 680. **Ipar és mesterség.** A ki fiát valamely mesterségre nem taníttatja, úgy tekintendő, mintha rablónak nevelné. — 678. Mi szép, ha tudomány gyakorlati életrevalósággal párosul!

Az értelmes olvasó e kevés példából is megítélheti, mily becses gyöngyszemeket tudott D. ur a „Talmud-tengeréből“ kihalászni, azon tengerből, melynek a szellemi vaksággal (vagy ocsmány rozlelkűséggel) megvert talmud-falók csak iszapját látják, de nem a drága gyöngy-kagylókat, melyek abban rejlenek.

Führer Ignác.

Közgyűlés.

Ha az eddig immár nagy gondal megállapított közgyűlési sorrend fontos pontjai mint a honi ipar a népiskolában stb. megengedik, úgy kötelességemnek tartanám a következő 2-od vagy 3-ad rendű kérdések felett értekezni, jelesül:

1. Mi történjék az izr. tanítók állandósítása tárgyában?
2. Helyeshető-e az izr. hitfelekezethöz divó tanév?
3. Megmaradjon-e az „Értesítő“ mai alakjában?

Igen kérem elnök urat, hogy lehetőleg mielőbb tudósítani sziveskedjék, hogy a kérdésekre alaposan készülhessek, vagy pedig ellenkező esetben, ha t. i. az indítvány más előadó kezébe jutna, ne töltsöm hiában az időt e kérdések irásával és fejtegetésével. B.-Csaba, május 30-án.

Braun Jónás, polg. isk. tanár.

A választmány a közgyűlés előtt egy hónappal fogja a tételket ki-
szemelni. Szerk.

Egyleti élet.

Tagsági díjakat fizettek: Pártoló tagok: Landau M. R. 10 frtot: Schweiger Márton 10 frtot, Mandl Mór 5 frtot, Popper Ármán 5 frtot, Lederer Adolf 5 frtot, Dr. Reich Ármán 5 frtot, Dr. Kohn Sámuel 5 frtot, Kohn Samu 5 frtot. Egy névtelen adakozott 2 forintot. Rendes tagok: Führer Ignác 2 frtot, Dr. Bach Izrael 2 frtot, Weinberger József Bicske 6 frtot, (2 forint a jövő évre előiratott,) Klingenger Jakab 2 frtot, Goldberger József 2 frtot, Lederer Ábrahám Budapest 4 frtot, Stern Mór 2 frtot, Ozer Zsigmond 2 frtot, Mendl Lajos 2 frtot, Becher Jak. 2 frtot, Schwarcz Mór 2 frtot, Stein Samu 2 frtot, Földessy Joach. 4 frtot, Goldberg Maier 2 frtot, Hochbein Jakob N.-Abony 2 frtot, Neufeld Gusztáv Érsekújvár 1 frtot, Deutsch József 1 frtot, Fürth Sam. 1 frtot, Blitz Samu 1 frtot, Braun Jónás B.-Csaba 1 frtot, Lilienthal Adolf, Ürmény 2 frtot, Baumgarten Samu Győr 2 frtot, Bullaty Dávid, 1 frtot, Fischer József 1 frtot, Krammer Nathán 1 frtot, Pfeifer Mór 1 frtot, Schön Bernát 1 frtot, Szőgyi G. V. 1 frtot, Laufer Lajos Paks 2 frtot.

VEGYESEK.

Tisztelt pályatársak! Több t. tagtársam szives ígérete folytán, miszerint elemi iskolák használatára írt „Magyarország története, hazai alkotmányunk fejlődésének vázlatával“ ezimű művecskémet iskolájukban tankönyvül felhasználni készek, elhatároztam, hogy jelzett munkámat saját kiadásomban bocsátom közhasználatra.

T. pályatársak! Minden egyesületnek egyik legnemesb czélja a közös támogatás lévén, mi izr. tanítók erre bizonynyal nem kevésbé vagyunk utalva. T. kartársaim nem fogják üzérkedési váagnak tekinteni, ha szorgalommal és a didaktika elveire fektetett tankönyvem behozetalát kérem. — Nem ígérhetem ugyan, hogy e kis művecske kimagaslik a többi közül, miután a szerénység árán reklamot csapni nem szándékom, de iparkodtam, hogy a szokásos adathalmaz helyett, zamatos nyelven kikerekített egészet nyujtsak, oly elbeszélésekben, melyek a jellemet erősítik, a hazaszeretet tiszta lángját élesztik; iparkodtam, hogy hazai történelmünk folyásából, rövid, de velős mondatokban, a tanuló, alkotmányunk fejlődésének tiszta képét lássa.

A tankönyv árát csinos kiállításban 30 krra szabtam, de 15%-ot költségek fejében, a megrendelendő javára irok.

Hogy a nyomtatandó példányok számát némileg meghatározhassam, kérem a megrendelendő könyvecskék számát, ha mindjárt csak mellesegesen is, legkésőbb jul. 1-ig velem közölni. Megkeresésre bővebb felvilágosítással szívesen szolgállok. B.-Csabán, 1877. jun. 7-én. Tisztelettel

Braun Jónás, polg. isk. tanár.

— (Hymen.) Kacz Miksa, a pesti tanfériak körében is közkedvességű és ismeretes tanító L.-Sz.-Miklóson eljegyezte magát Schauer ottani igazgató szép és művelt leányával, Luscinia kisasszonynyal. Fogadja itteni társai és barátjai szívélyes szerenese kívánatait.

— Egy a magyar, német és latin nyelvben képesített nevelő alkalmazást nyerhet egy előkelő házban a vidéken. Bővebbet a szerkesztő ség útján.

Szerkesztői posta.

Igen tisztelt szerkesztő ur! Alólirott bátorodik következő irányadó nézetét kikérni.: Egy állandóan alkalmazott tanítónak, a kit történetesen találnának gyakorlatra, vagy pedig mozgásítás esetében a katonasághoz iskolai év tartama alatt behívni, köteles-e a község az ő egész évi fizetését kifizetni vagy sem? Tiszteletteljesen esedezik, lenne oly szíves tekintetes szerkesztő ur azt lapjának szerkesztői izenetek rovatában kitenni. T. május hó 28-án. Mély tisztelettel S. J. okl. tanító.

Nem akarjuk hinni, hogy léteznék oly hazafiatlan község hazánkban, mely tanítójától, azon időre, midőn a kiraly és a hazáért fegyver alatt áll, fizetését megtagadná, és ha akadnék olyan, akkor a kir. tanfelügyelő ismét oly hazafias lesz, azt becsültre tanítani.

G. . . . Móór. Levelét a jövő számban; az egyletben felvétellett.

HIRDETMÉNY.

Egy tekintélyes család (Szabolesmegyében) két 9 - 10 éves figyermekeihez egy izr vallásu képezdét végzett

okleveles tanító

kerestetik, ki a német és héberben is képes oktatást adni. E család Nyiregyházához közel eső vasuti helységben lakik.

Az állomás azonnal betöltendő. Fizetés évenként teljes ellátás mellett 300 frt.

Ajánlatokat szíveségtől közvetít: Roth Vilmos és társa könyvkereskedése Nyiregyházán.

Nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában, Rostély-uteza,
Károlykaszárnya 8. sz.